

DIREKTORAT ZA KULTURNO DEDIŠČINO
Sektor za nepremično kulturno dediščino

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 5900
F: 01 369 5901
E: gp.mk@gov.si
www.mk.gov.si

**Pobudnikom za ohranitev kulturnega spomenika
Rakushev mlin v Celju**

Številka: 62242-30/2014/50

Datum: 16. 12. 2014

**Zadeva: Odgovor in pobuda Ministrstva za kulturo za strokovno in stanovsko presojo
izvedeniških mnenj v postopku izdaje kulturnovarstvenega soglasja za
odstranitev kulturnega spomenika, Rakuschevega mlina v Celju (EŠD 10268)**

Spoštovani člani civilne in strokovne iniciative za ohranitev Rakuschevega mlina!

Z odstranitvijo Rakuschevega mlina, ki je predstavljal enega kvalitetnejših primerov industrijske arhitekture zadnjega 20. stoletja v Sloveniji, smo žal izgubili še enega v vrsti zadnjih pomembnih industrijskih objektov kulturne dediščine. Ministrstvo za kulturo je v upravnem postopku dokazovanja dotrajanosti in poškodovanosti spomenika na podlagi obstoječih dokaznih listin 19. 11. 2014 lastnici objekta, Mestni občini Celje, izdalo kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev kulturnega spomenika (št. 62242-30/2014/34). Ministrstvo je predvsem zaradi vsebinske teže dokaznih listin, ki so ugotovljale nevarnost za ljudi in premoženje, izdalo kulturnovarstveno soglasje za odstranitev in raziskavo kulturnega spomenika Rakushev mlin v Celju pod pogojem plačila izravnalnega ukrepa in izdelave digitalnih arhitekturnih izmer objekta v 3D-tehniki. Želeli bi poudariti, da izdano kulturnovarstveno soglasje za lastnico ni bilo zavezujoče, to pomeni, da bi še vedno lahko objekt obnovila, kar je Ministrstvo nazadnje ponovno predlagalo tudi v odločbi. Ministrstvo obžaluje porušitev mogočnega kulturnega spomenika, nekdanjega mestnega mlina v Celju, vendar je hkrati zavezano k upoštevanju in spoštovanju zakonodaje s področja varovanja kulturne dediščine ter drugih predpisov, na podlagi katerih se zagotavlja varnost ljudi in premoženja.

Ministrstvo za kulturo je skladno z 31. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 – Odl. US: U-I-297/08-19, 90/12 in 111/13) 20. 10. 2014 prejelo vlogo Mestne občine Celje, ki jo je ministrstvu v reševanje odstopila celjska območna enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Gre za vlogo za izdajo kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev Rakuschevega mlina (EŠD 10268) v Celju, ki je bil za spomenik lokalnega pomena ovrednoten z *Odlokom o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne občine Celje* (Uradni list RS, št. 54/02) in 6. oktobra 2014 žal poškodovan v požaru. Ministrstvo je v upravnem postopku ugotavljalo dotrajanost in poškodovanost kulturnega spomenika in ali spomenik že ogroža življenje ljudi in premoženje. Odločilo je na podlagi mnenj strokovnjakov in zapriseženih izvedencev s področja gradbene stroke, ki so ocenili, da je bil objekt po požaru nevaren in je zato obstajala velika verjetnost njegove hipne porušitve (mnenje sodnega izvedenca g. Ivana Ramšak, univ. dipl. inž. grad., mnenje dr. Nane Krauberger, univ. dipl. inž. grad., z Gradbenega inštituta ZRMK, d. o. o., mnenje pristojnega gradbenega inšpektorja g. Bojana Mraza). Odločilo je tudi na podlagi

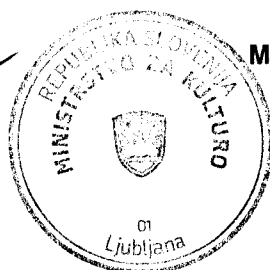
inšpekcijske odločbe pristojnega gradbenega inšpektorja, s katero se je 12. 11. 2014 prepovedalo uporabo objekta in odredila njegova porušitev v dveh mesecih oz. zavezancu naložila odstranitev objekta zaradi nevarnosti za ljudi in premoženje. Izdano kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo je podrejeni upravni akt gradbenemu dovoljenju oziroma inšpekcijski odločbi gradbenega inšpektorja. Inšpekcijska gradbena odločba je namreč izvršljiva, ker pritožba ne zadrži izvršbe. Ministrstvu žal zaradi urgentnih ukrepov gradbenega inšpektorja in kratkega roka za njihovo izvršitev vseh mnenj pristojnih inštitucij in strokovnjakov do izdaje odločbe ni uspelo pridobiti. Po mnenju Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Območne enote Celje (poročilo g. Mirana Ježovnika, univ. dipl. inž. grad.), in mnenju Zavoda za gradbeništvo Slovenije (Oddelka za gradbeno fiziko, Požarnega laboratorija in požarnega inženirstva, poročilo dr. Andreja Rebca, univ. dipl. inž. grad.) bi bilo namreč treba pred dokončno potrditvijo dotrajanosti spomenika in sprejetjem končne odločitve o njegovi usodi (delna odstranitev ali v celoti) opraviti dodatne analize materiala (opek) v zgornjih etažah spomenika, kjer je bila intenzivnost požara največja. Mestna občina Celje namreč vloge v tem delu ni dopolnila. Vstop v zgornje etaže kulturnega spomenika je bil vsem raziskovalcem med postopkom zaradi (ne)varnosti onemogočen, po odločbi gradbenega inšpektorja pa je bil vstop v objekt celo prepovedan, kakor tudi zadrževanje v njegovi bližini (natančneje v razdalji do 22,5 metra). Ministrstvo v postopku tako ni moglo pridobiti mnenja neodvisnega sodnega izvedenca za gradbeno stroko. Ministrstvo je na podlagi številnih opozoril civilne javnosti v postopek vključilo tudi pristojne policijske organe kakor tudi Inšpektorat za kulturo in medije.

Zahvaljujemo se vsej strokovni in civilni javnosti, ki je s svojimi pobudami, peticijami in strokovnimi srečanji pokazala velik interes in skrb za našo skupno dediščino ter na ta način skušala spodbuditi lastnico objekta k njegovi celoviti prenovi in oživitvi, kar je bila v tej zadnji fazi reševanja problematike Rakuschevega mlina tudi edina obstoječa možnost za njegovo ohranitev. Ministrstvo je v postopku ugotovilo, da je bil kulturni spomenik žal vrsto let slabo vzdrževan in že pred požarom v slabem gradbenem stanju, zato obenem obžaluje dejstvo, da tako civilna kot strokovna javnost svoje iniciative ni izrazila že pred leti, ko so verjetno obstajale večje možnosti za njegovo celovito obnovo in oživitev. Hkrati apelira na pristojne strokovne uslužbenke za varstvo kulturne dediščine, da (ne)vzdrževanje oziroma slabo ravnanje lastnikov s kulturnimi spomeniki prijavijo pristojnim organom, ki bodo lahko v skladu s svojimi pristojnostmi in ukrepi pripomogli k njihovi ohranitvi. Ob tej priložnosti stanovskim strokovnim društvom in zbornicam podajamo pobudo za strokovno presojo in analizo vseh izdanih mnenj o splošnem gradbenem stanju Rakuschevega mlina, saj so bila le ta, kot v konkretnem primeru opozarja strokovna javnost, zlasti priznani slovenski arhitekti, na koncu tudi usodna za Rakushev mlin v Celju. Predlagamo, da se strokovna analiza opravi tudi na podlagi obstoječega posnetka rušenja objekta, ki je dostopen na spletni strani na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=KtgLZii2DTk&feature=youtu.be>.

Vsem, ki ste nam pisali, nas opozarjali na nerazumno hitenje lastnice v postopku odstranitve, pošiljali fotografije in celo zadnje digitalne posnetke spomenika s terena, zlasti pa »Urbani gverili Celja«, se še enkrat iskreno zahvaljujemo za izraženo skrb in prizadevanja za ohranjanje kulturne dediščine ter vas pozdravljamo v upanju, da v prihodnje ne bo več prihajalo do takšnih primerov ravnanja s pričevalci naše skupne preteklosti.

Pripravila:

mag. Mateja Bavdaž
višja svetovalka I

Mag. Julijana Bizjak Mlakar
ministrica

Poslati:

- »Urbani gverili«, skok.iztok@gmail.com – elektronsko
- Društvu gradbenih inženirjev in tehnikov Celje, Oblakova 30, 3000 Celje, info@dgic-celje.si – elektronsko
- Zvezi društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije, Karlovška 3, 1000 Ljubljana, gradb.zveza@siol.net – elektronsko
- Muzeju novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17, 3000 Celje, tajnistvo@mnzc.si – elektronsko
- Zgodovinskemu arhivu Celje, Teharska cesta 1, 3000 Celje, info@zac.si – elektronsko
- Zgodovinskemu društvu Celje, Prešernova ulica 17, 3000 Celje, info@zdc.si – elektronsko
- »Hiši kulture Celje«, Društvu ljubiteljev umetnosti Celje, Savinjsko nabrežje 3, 3000 Celje, info@hisakulture.si – elektronsko
- Univerzi v Ljubljani, Fakulteti za arhitekturo, Zoisova 12, 1000 Ljubljana, sonja.ifko@fa.uni-lj.si – elektronsko
- mag. Gorazdu Furmanu Omanu, rakusev.mlin@gmail.com – elektronsko
- Društvu »Rosa«, g. Milanu Kovaču, milan_kovac1@t-2.net – elektronsko
- ge. Katji Saje in g. Alešu Žmavcu, ohranitev.rakuschevega.mlina@gmail.com – elektronsko
- Univerzi v Mariboru, Fakulteti za gradbeništvo, Oddelku za arhitekturo, Smetanova ulica 17, 2000 Maribor, igor.sapac@um.si – elektronsko
- Društvu arhitektov Ljubljana, Karlovška 3, 1000 Ljubljana, info@drustvo-dal.si – elektronsko
- Zbornici za arhitekturo in prostor Slovenije, Vegova 8, 1000 Ljubljana, zaps@zaps.si – elektronsko
- Slovenskemu odboru TICCIH/SI, sonja.ifko@fa.uni-lj.si, irena.marusic@tms.si – elektronsko

V vednost:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Metelkova ulica 6, 1000 Ljubljana, jernei.hudolin@zvkd.si, tanja.hohnec@zvkd.si – elektronsko
- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območni enoti Celje, Glavni trg 1, 3000 Celje, daniijela.brisnik@zvkd.si – elektronsko
- Inšpektorat RS za kulturo in medije, Metelkova ulica 4, 1000 Ljubljana, gp.irskm@gov.si – elektronsko